

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr ZACHODNIO-
POMORSKIE

1. Obiekt

KAPLICA PROTEST., OB. KOŚCIOŁ RZYM.-KAT., FIL., PW ZWIASTOWANIA NMP

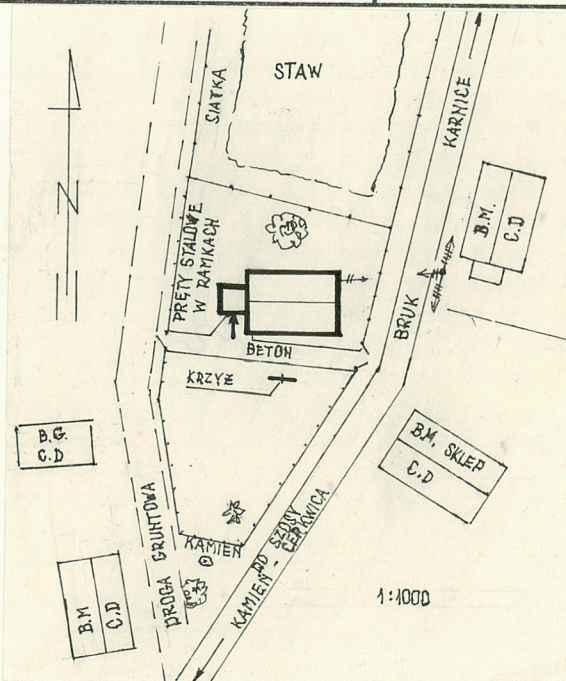
2. Czas powstania

1604

3. Miejscowość

CIECMIERZ

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Ciećmierz

72-342 p-ta Cerkwica

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo szczęcińskie

gmina

Karnice *pow. GRZYFICKI*

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Zitzmar

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo szczęcińskie

powiat

Gryfice

8. Właściciel i jego adres

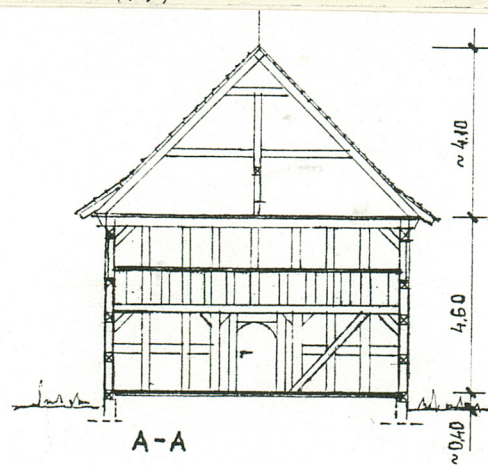
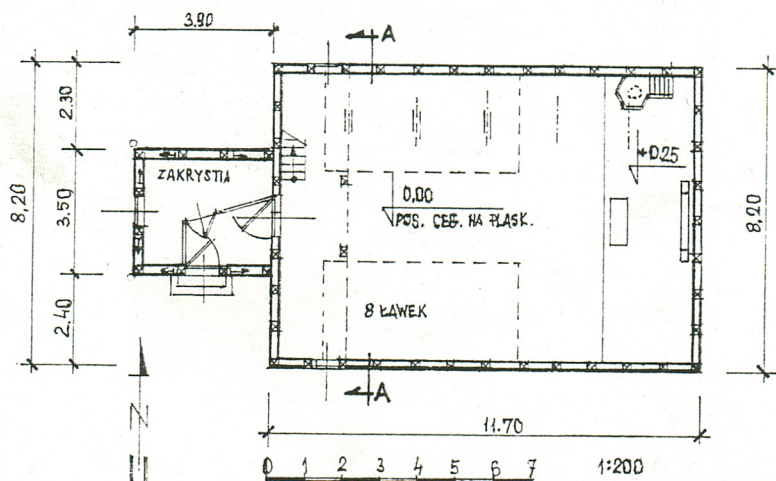
Parafia rzym.-kat. p.w. św. Józefa
ul. Boczna 3, 72-342 Cerkwica
Archidiec. Szczecińsko-Kamieńska

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr 268 A-1618 data 28.I.58

Orientacja, sytuacja

Ciećmierz położony jest po północnej stronie szosy 102 (Kamień Pomorski - Kołobrzeg) mniej więcej w połowie odległości między Kamieniem a Trzebiatowem. W stosunku do Karnic - siedziby gminy - oddalony o ca 5 km w kier. SS-W. Teren płaski, bezleśny. Zabudowa wsi skomponowana wokół centralnego, rozległego placu. Kościół posadowiony bliżej wschodniej granicy placu. Działka kościelna niewielka, nieregularna, ogrodzona współczesnym płotem metalowy oraz - od północy - siatką, za którą znajduje się zbiornik p.poż. w miejscu dawnego stawu wiejskiego. Od strony wschodniej teren przykościelny ogranicza brukowana, główna droga wiejska. Nie jest wiadome, czy kiedykolwiek przy kościele znajdował się cmentarz. Analiza mapy z k. XIX w. ewentualność taką zdaje się wykluczać. Obecnie wewnątrz ogrodzenia teren trawiasty, bez zieleni wysokiej; przy południowej ścianie kościoła ustawiony drewniany krzyż misyjny. Bezpośrednio na połudn od płotu znajduje się kamienny pomnik z zatartymi napisami, najpewniej upamiętniający ofiary I wojny światowej.

Materiał, konstrukcja, technika

Posadowienie: pierwotnie kościół posadowiony był na luźno ułożonych kamieniach polnych obecnie widocznych tylko fragmentarycznie, głównie w narożnikach. W 1934 r., w wyniku remontu kapitalnego ~~xx1934xxx~~ założono fundament betonowy a na nim podmurówkę z 1 warstwy cegieł ułożonych w pionie, główkowo. W tym samym czasie wymieniono podwaliny na całym obwodzie budynku; wykonane są z drewna dębowego, obrabianego mechanicznie, na narożnikach łączone na zamek ciesielski. Każda z podwalin składa się z dwu elementów, połączonych m.w. w połowie długości ścian na jaskółczy ogon. Analogiczne posadowienie występuje pod przybudówką, z tym że podmurówka ceglana jest nieco wyższa, z kilku warstw cegieł a podwaliny wykonane z pojedynczych bali. Ściany w konstrukcji ryglowej, z dębiny obrabianej ręcznie. Szkielet wypełniony cegłą ceramiczną (29x7x7 cm) na zaprawie wapiennej. Pola międzyryglowe od zewnątrz nie tynkowane, od wnętrza pokryte gładkim tynkiem wapiennym. Ściany długie składają się z 13 słupów (łącznie z narożnymi) łączących podwaliny z oczepami oraz z trzech poziomów rygli. Słupy narożne z oczepami dodatkowo powiązane krótkimi, prostymi mieczami. Siatka konstrukcyjna stosunkowo gęsta i regularna (rytm półzakłócony jedynie w miejscach, gdzie znajdują się otwory okienne), pola międzyryglowe w kształcie stojących prostokątów. Słupy, na których wspierają się belki stropowe (co drugi) mają przekrój 20x20 cm, pozostałe 15x20 cm. Ściany szczytowe skonstruowane nieco inaczej. Składają się z 9 słupów (łącznie z narożnymi), z których dolne łączą podwalinę z poziomą belką, umieszczoną w połowie wysokości ściany i stanowiącą rodzaj długiego rygla, łączącego bezpośrednio oba słupy narożne, górne - w tej samej osi - w/w belkę z oczepem. Zarówno belka środkowa jak oczep powiązane są ze słupami narożnymi mieczami analogicznymi jak w ścianach długich. Szczytowe partie ścian skonstruowano w oparciu o słup centralny, dwudzielną belkę (dwa długie rygle) oraz dwa poziome rygle, tworzących regularną kratownicę. Wszystkie elementy drewniane powiązane złączami ciesielskimi i kołkowaniem. Stalowe klamry w narożnikach S-W i N-W mają charakter wtórny. Ściany przybudówki składają się z podwalin, oczepów,

c.d. załącznik nr 1

Wieś o metryce średniowiecznej (Citzemer, Czitzemer), wzmiankowana po raz 1-szy w dokumencie ks. Wacława IV z r. 1319, przy okazji darowania jej Henningowi Behrowi - właścicielowi pobliskiego Stuchowa. Później zostaje sprzedana m. Trzebiatowowi; czas i okoliczności tej transakcji nie są znane. W każdym razie Ciećmierz wszedł w skład własności ziemskiej Trzebiatowa prawdopodobnie już w pocz. XVI w. a na pewno przed rokiem 1628. Status wsi wiejskiej przesądził, że nie powstały tu ani rezydencja, ani folwark szlachecki. Pozwoliło to zachować Ciećmierzowi archaiczną formę osady, charakterystyczną dla starych osad słowiańskich. Brak dostępnych źródeł historycznych, pozwalających odtworzyć dzieje wsi w XVII i.1 poł. XVIII w., czyli w okresie wojen i wyludnienia Pomorza. Dane z 4 ćw. XVIII w. obrazują średniej wielkości wieś (24 domy), z dziesięcioma gospodarstwami chłopskimi i sześciu zagrodniczymi, kaplicą i szkołą, prowadzoną przez zakrystianina. W 3 ćw. XIX w. wieś zamieszkiwało ok. 220 osób (36 rodzin), głównie rolników, gospodarujących na prawie 2 tys. mg pruskich ziem ornych i ok. 650 mg łąk i pastwisk. Zabudowę stanowiły 26 chałupy i 64 budynków gospodarczych, a także 5 określanych jako rzemieślnicze i inn.; w tej ostatniej grupie znajdowała się kaplica, wiatrak koźłowy i karczma. Dominowały duże zagrody czworoboczne (zamknięte), w tym niektóre - jeszcze w k. XIX w. - z charakterystycznymi chałupami wąskofrontowymi. Do roku 1945 obraz wsi zmienia się nieznacznie. Po II wojnie Ciećmierz utrzymał charakter peryferyjnej,

c.d. załącznik nr 1

14. Kubatura 725 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 110 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja <p>Po roku 1945 nie przeprowadzano żadnych istotnych prac remontowych. W latach 50-tych doprowadzono do budynku elektryczność. W l. 60/70 zlikwidowano stalle, nieco później zamalowano farbą olejną pierwotny wystrój malarski ambony i empory. W l. 80-tych przełożono dach i wykonano ogrodzenie działki kościelnej. W tym czasie zabrano do Szczecina gotycki tryptyk, który po konserwacji zainstalowano w tamt. katedrze; w jego miejsce przekazano kopię. Przypuszczalnie w pocz. l. 80-tych częściowo wymieniono stolarkę okienną i przełożono pokrycie dachu.</p>		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <p>Kościół - zważywszy na wiek i konstrukcję budynku - znajduje się w stanie średnio dobrym. Głęboko spękane jest drewno szkieletu, szczególnie słupy narożne. Przełożenia wymaga dachówka. W b. złym stanie znajdują się obróbki blacharskie, szczególnie na przybudówce.</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. ~~Biblioteka~~ Bibliografia:

- Balke Fr., Pommersche Denkmalspflege 1931-1933. Stettin 1935.
- Berghaus H., Landbuch des Herzogthums Stettin von Kamin und Hinterpommern. Bd.VI, Th.II. Berlin 1870
- Nowakowska M., Kościół fil. p.w. Zwiastowania NMP w Cieścierz. Dokumentacja etnograficzno-konserwatorska. Szczecin 1984 (maszynopis)
- Katalog: Zabytki architektury i budownictwa w Polsce. Z.14
- woj. szczecińskie. W-wa 1972
- Schematyzm Diecezji Szczecińsko-Kamieńskiej. Szczecin 1987
- Lemcke H., Die Bau-und Kunstdenkmäler des Regierungsbezirks Stettin. Bd.IV. Kreis Greifenberg und Kammin. Stettin 1914.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Kserokopie fotografii kościoła w Cieścierz z lat 20-tych XX w.
(negatywy w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie)

Mapa w skali 1:25.000 z roku 1890 (w zbiorach BDZ Szczecin)

24. Uwagi różne

W 1995 r. nieznani sprawcy ukradli część rzeźb
z kopii gotyckiego tryptyku.

Nr inw. dok. konser. 363/97 Neg.Nv 52.211-52.231

25. Opracował

tekst. mgr inż. Jerzy Jósewicz, marzec 1997

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr inż. Jerzy Jósewicz, marzec 1997

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr inż. Jerzy Jósewicz, 1 marca 1997

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów Biuro Dokumentacji Zabytków
w Szczecinie

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki 5

1. Miejscowość.....	C I E Ą M I E R Z	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina.....	Karnice	KAPLICA PROTEST., OB. KOŚCIOŁ RZYM.-KAT., FIL., PW ZWIASTOWANIA NMP	t e k s t: c.d. rubr. 12, orientacja, mapki, zdjęcia
3. Województwo.....	szczecińskie		

c.d. rubryka nr 12

rolniczej wsi, pozbawionej elementów infrastruktury - z wyjątkiem kościoła i sklepu. Do chwili obecnej zachowało się kilkanaście XIX-wiecznych budynków ryglowych.

KOŚCIOŁ

Kościół wybudowano najprawdopodobniej w roku 1604; data taka wycięta jest na oczeple wschodniej ściany szczytowej. Wprawdzie belka oczepowa jest elementem wymienionym w roku 1934, można jednak przyjąć, że znajdującą się na starym oczeple datę odtworzono wiernie. Ten sam rok podaje Schematyzm Diecezji Szczecińsko-Kamieńskiej z roku 1987. Katalog Zabytków Architektury i Budownictwa określa obiekt jako XVII-wieczny. W każdym razie jest to jeden z najstarszych, zachowanych na Pomorzu Zachodnim kościołów ryglowych. Ewidencjonowana świątynia była najpewniej pierwszym obiektem sakralnym, wzniesionym w tej wsi; w dostępnych źródłach brak jakiegokolwiek wzmianki, mogącej sugerować, że wcześniej istniał tu inny kościół. Istniejący obecnie - zważywszy na czas budowy - od początku musiał być kościołem ewangelickim, ufundowanym przez ówczesnego właściciela Ciećmierza, tj. magistrat m. Trzebiatowa. Kościółek miał zaledwie rangę kaplicy, należącej do parafii w Cerkwicy, która z kolei wchodziła w skład synodu trzebiatowskiego. W czasie powstania kaplicy pastorem cerkwickim był Albert Parpart, dojeżdżający do Ciećmierza zaledwie kilka razy do roku. Nie wiadomo, czym tłumaczyć sporadyczność odprawiania nabożeństw; można przypuszczać, że w czasie wojny 30-letniej wieś wyludniła się. Sytuacja ta zmienia się po połowie XVIII w. Pastor Johann Sterg (od 1763) zobowiązał się odprawiać nabożeństwa regularnie, jeden raz w miesiącu. W l. 30-tych XIX w. nastąpiła dalsza intensyfikacja życia religijnego. Pastor Otto (od 1839) odprawiał nabożeństwa trzy razy w miesiącu, udzielał sakramentów i uczestniczył w rocznych uroczystościach (n.pn dożynkach). Związek kaplicy ciećmierskiej z Cerkwicą miał charakter wyłącznie kościelny (Cerkwica była najbliższą - odległą zaledwie o 5 km - wsią parafialną), w pozostałych sprawach kaplica podlegała magistratowi Trzebiatowa, który wypłacał pensję zakrystianinowi, łożył na utrzymanie świątyni, jej wyposażenie oraz remonty.

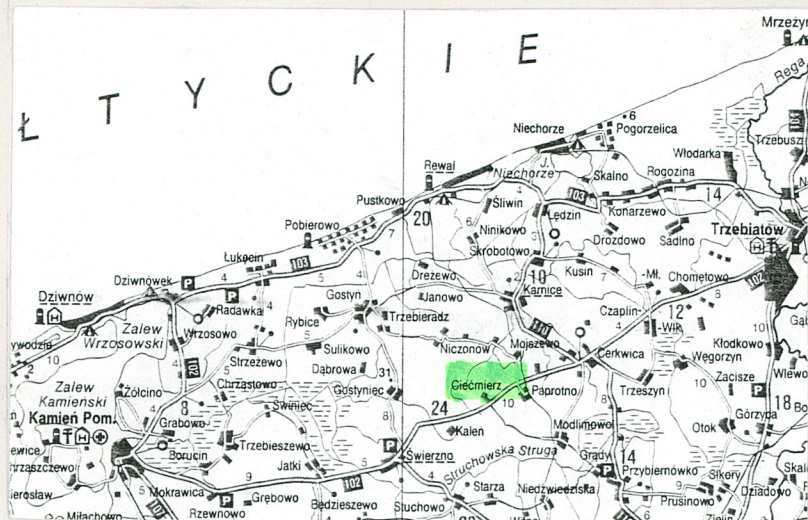
Z dostępnej literatury przedmiotu jedynie katalog H. Lemckego zawiera nieco danych dot. architektury omawianego obiektu. Sugeruje on m.in., że budowniczym był niejaki Hans Bollman; nazwisko takie wycięte było w oczeple wschodniej ściany (inskrypcja ta obecnie jest niemal niewidoczna z uwagi na postępującą korozję drewna). Można założyć, że pierwotnie kościół był budowlą salową, bez przybudówki, z wejściem w ścianie połudn., analogicznie jak w większości ryglowych kościółków XVII-XVIII wiecznych na Pomorzu Zach. Wątpliwe, czy towarzyszyła mu wolnostojąca dzwonnica, bowiem skromna kaplica pierwotnie mogła nie być wyposażona w dzwon. Charakterystyczna, zachowana do dzisiaj nadwieszka dachu nad zachodnim szczytem wydaje się pochodzić z późniejszego okresu. Na belce - poniżej nadwieszki - znajdowała się (podaje to Lemcke) wycięta data: 1768. Może w tym roku zainstalowano dzwon, tworząc dla jego osłony specyficzny daszek. Rozwiązanie takie nie znajduje analogii na Pomorzu Zach., występuje natomiast w miejscowości Woltersdorf, położonej na zachód od Odry, w b. Kreis Randow. Przybudówka, pełniąca rolę przedrunku zachodnim. Kubaturowo niewielka, przykryta dwuspadowym, stromym dachem, którego kalenica sięgała poniżej poziomu oczepu ściany nawy. Taką obrazuje zdjęcie, będące w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie. Na belce nadproża istniał nie w pełni czytelny już w pocz. XX w. i niezrozumiały napis, przytoczony in extenso przez Lemckego: "H.A. Behr SHLH? B.H.D., C.A.P.? D.O.? C.H.? L.Z.M. A.O. 1798". Lemcke inskrypcji nie interpretuje. Uwidoczniona data może odnosić się do czasu budowy omawianego

Wkładkę złożył: J. Jósewicz, marzec 1997
(imię, nazwisko, data)

c.d. załącznik nr 2

Miejsce przechowywania negatywów: BDZ Szczecin

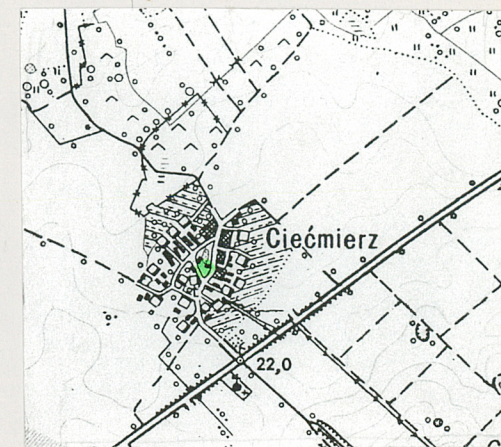
2

3

mapa z 1890 r.

1. Miejscowość.....	C I E Ć M I E R Z	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	KAPLICA PROTEST., OB. KOŚCIOŁ RZYM.-KAT., FIL., PW ZWIASTOWANIA NMP	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)	t e k s t: c.d. rubr. nr 12 i 13, zdjęcia
2. Gmina.....	Karnice				
3. Województwo.....	szczecińskie				

c.d. rubryki nr 12

aneksu, natomiast nazwisko Behr jest zastanawiające. Jak wspomniano wyżej, Behrowie byli właścicielami Ciećmierza, ale w okresie znacznie wcześniejszym. Nie wykluczone, że jeden z potomków tego rodu był pastorem w Cerkwicy i zarazem fundatorem przedsiwzięcia a być może i innych działań uświetniających kaplicę (zob. dalej). Przybudówka została zapewne w 1934 r. przemieszczona na miejsce gdzie znajduje się obecnie, tj. przy zachodniej ścianie szczytowej. Powód tej zmiany nie jest wiadomy. Jej konsekwencją była likwidacja drzwi w ścianie południowej, a także zmiana bryły obiektu. Pierwotny wystrój kaplicy nie jest znany; zapewne był skromny, stosownie do rangi świątyni. Ale już w roku 1681 przeniesiono tu - przypuszczalnie z Cerkwicy - dwa bardzo cenne elementy wyposażenia: gotycki tryptyk z ok. 1400 r. ("Tryumf Marii") oraz gotycki krucyfiks z łuku tęczowego. W 3 ćw. XVIII w. wnętrze zostało bogato przyozdobione. Wystrój malarski (technika temperowa) otrzymała ambona, balustrada empory, ławki i inne elementy wyposażenia. Inskrypcja znajdująca się na ambonie mówi, że dekorację wykonał trzebiatowski malarz i "Tornater" (?) Joh. Fr. Böseke. W płycinach korpusu ambony (będącej obiektem starszym, XVII-wiecznym, o cechach renesansu) wyobrażone były postacie Chrystusa - Zbawiciela Świata, św. Piotra i św. Pawła Ap. Data 1784 precyzyjnie określa czas wykonania malatur. Poza wyobrażeniami figuralnymi występowała ornamentyka roślinna (lilie, tulipany, wić), wykonana w stylu regionalnym, ludowym. Malowidła zostały częściowo zniszczone na skutek niewłaściwie wykonanej konserwacji w roku 1934. Gotycki krucyfiks zaginął w nieznanym okolicznościach w czasie II wojny światowej.

Po roku 1945 obiekt był czas jakiś nieużytkowany; poświęcono go jako świątynię rzymsko-katolicką 19 lutego 1947 r. W latach 40 i 50-tych nabożeństwa odprawiano tu sporadycznie i dopiero od 1967 r. wprowadzono cotygodniowe msze. Kaplica stanowi filię parafii pw. św. Józefa w Cerkwicy.

Ewidencjonowany obiekt mieści się w grupie charakterystycznych dla Pomorza Zach. bezwieżowych, salowych kościołków wiejskich, wznoszonych w konstrukcji ryglowej w okresie od co najmniej XV do poł. XIX w. Jest jedną z najstarszych zachowanych dotąd budowli tego typu. Zagrożona zawaleniem się w pocz. XX w., została w latach 30-tych poddana kapitalnemu remontowi staraniem ówczesnych służb konserwatorskich.

c.d. rubryki nr 13

słupów (po 4 w każdej ścianie - łącznie z narożnymi), jednego poziomego rygli oraz długich zastrzałów (po dwa w każdej ze ścian) w układzie rozbieżnym. W sensie użytych materiałów są analogiczne jak ściany korpusu nawowego.

Strop drewniany, belkowy, nagi. Belki stropowe (22x20 cm) w liczbie 5 oparte są na oczepach ścian długich; końcówki belek nieznacznie wyprowadzone poza lico ścian. Od strony wnętrza połączone są ze słupami ścian przy pomocy krótkich, prostych mieczów, od strony poddasza spięte podciągami. Belki mają sfazowane kanty oraz wyżłobioną, wzdłużną bruzdę. Powalę stanowią deski nabite od strony poddasza. W przybudówce strop belkowy, nagi. Wieżba dachowa pierwotna, z czasu budowy kościoła, o wybitnych walorach zabytkowych. Wszystkie elementy wykonane z dębiny, obrabiane ręcznie. Konstrukcja krokwiowa, złożona z 7 wiązarów. Krokwie (22x20) połączone są jętkami w dwu poziomach; stopy krokwi osadzone na wpust ukośny w belkach stropowych. Pojedyncza, symetryczna podpora stolcowa wzmacnia każdy wiązar. Słupy stolca osadzone są dołem w belkach stropowych, górą wpuszczone w wyższe jętki, obejmując na obłap jętki dolne. Słupy powiązane są ze sobą długimi zastrzałami oraz dodatkowo usztywnione poziomą belką, biegnącą kilka centymetrów poniżej dolnych jętek. Balka ta spina (na obłap) zarówno słupy jak zastrzały; jej końce osadzone są

Wkładkę złożył: J. Józewicz, marzec 1997
(imię, nazwisko, data)

c.d. załącznik nr 3

Miejsce przechowywania negatywów: BDZ Szczecin

4

5

6

7

8

1. Miejscowość.....C I E Ć M I E R Z.....	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) KAPLICA PROTEST., OB. KOŚCIOŁ RZYM.-KAT. FIL., PW ZWIASTOWANIA NMP	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) t e k s t: c.d. rubryki nr 13, zdjęcia
2. Gmina.....Karnice.....		
3. Województwo.....szczecińskie.....		

c.d. rubryki nr 13

na wpust czołowy w słupach szczytowych partii ścian wschodniej i zachodniej. Na uwagę zasługuje oryginalne rozwiązanie konstrukcyjne, polegające na tym, że słup środkowy posiada dwa zastrzały, odchodzące od dołu ku górze, natomiast przy pozostałych słupach jeden zastrzał osadzony jest jak przy słupie środkowym, drugi odwrotnie. Do dolnych partii krokwi nadbite są przypustnice dług. ok. 120 cm, wyprowadzone poza lico ścian długich na ok. 40 cm, z profilowanymi zakończeniami; modelują one spływ połaci dachowych. W obu połaciach zastosowane są ukośne wiatrownice. Elementem XX-wiecznym są dodatkowe pary krokwi. Konstrukcję nadwieszki dachu stanowią dwie poziome belki wsparte prostymi mieczami i połączone belką poziomą; w belce tej osadzone są krokiewki tworzące konstrukcję daszku. Szczyt daszku pionowo odeskowany. Nad przybudówką dach krokwiowy. Nawa, nadwieszki i przybudówka mają jednorodne pokrycie dachówką ceramiczną-karpiówką, kładzoną w rybią łuskę. Na kalenicach ceramiczne gąsiory. Poddasze jednoprzestrzenne, dostępne od zewnątrz przez właz w szczycie ściany zachodniej i od wnętrza - przez właz w stropie nademporą. Posadzka w nawie i przybudówce z cegły ceram. ułożonej na płask, wym. 26x13x7 i 29x7x7. Schody na emporę drewniane, jednobiegowe, policzkowe, z podstopniami i drewnianą poręczą. Drzwi między przedsionkiem a nawą prostokątne, z nadprożem w formie łuku odcinkowego, wymodelowanego krótkimi, pełnymi mieczami, ozdobionym trzeba wypukłymi "garbkami". Tafla drzwiowa zamknięta łukiem odpowiadającym krzywiźnie nadproża, deskowa, dwuwarstwowa; od strony wnętrza nadbite trzy poziome listwy. Szerokość tafli 115 cm., wysokość max. 190 cm. Zawiasy pasowe, kowalskie. Od strony zewnętrznej ozdobna klamka produkcji fabrycznej (pocz. XXw.) pod nią starszy, kowalski szyldzik, od wnętrza zamek puzzkowy, przypuszcz. XIX-wieczny. Stolarkę drzwi można odnieść do wieku XVIII-go, z późniejszymi zmianami. Drzwi przybudówki zamknięte łukiem półpełnym, wymodelowanym - analogicznie jak drzwi do nawy-pełnymi mieczami. Tafla (103 x 168 cm) być może równowieczna z czasem budowy kościoła; mogła znajdować się przy pierwotnym otworze drzwiowym w ścianie południowej. Wykonana jest z dwu b. szerokich desek (51 i 52 cm), które spięte były od wnętrza dwoma poziomymi listwami; obecnie zachowana jest tylko jedna listwa z uwagi na to, że dolne partie tafli zostały wycięte (w 1934 r.) i zastąpione dwoma deskami w układzie poziomym. Zawiasy pasowe, klamka i zamek zapadkowy roboty kowalskiej. Okna umieszczone w obrębie pół międzyryglowych, o zróżnicowanej wielkości i chronologii. Pierwotna stolarka nie zachowała się. Wyobrażenie o niej daje jedynie zdjęcie z lat 20-tych XX w., na którym widoczne są dwa okna ściany południowej, w pobliżu szczytu wschodniego. Są to okna 4-skrzydłowe, każde skrzydło z podziałem 9-polowy. (3x3), przypuszczalnie otwierane na zewnątrz. Obecna stolarka pochodzi z lat 30-tych i 60/70 XX w. Najstarsze okna (w zach. częściach ścian długich) mają stolarkę drobno-podziałową, z ołowianymi szprosami; skrzydła otwierane są na zewnątrz. Pozostałe okna stałe, o zróżnicowanej wielkości, drobno-podziałowe. Wszystkie okna szklone szkłem białym. Ilość okien i ich kształt z pewnością nie odpowiadają stanowi pierwotnemu lecz są wynikiem remontu w 1934 r. Rzut: kościół orientowany, salowy, założony na rzucie prostokąta o wym. 11.70 x 8.20 m, z przybudówką (3.50 x 3.90) umieszczoną pośrodku ściany zachodniej. Wnętrze skomunikowane przez przybudówkę, drzwiami umieszczonymi w jej ścianie połudn.; drzwi między przybudówką a nawą umieszczone symetrycznie pośrodku zach. ściany szczytowej. Wnętrze przybudówki podzielone prowizoryczną ścianką z płyt pilśniowych na przedsionek i małą zakrystię. Wnętrze nawy bez jakichkolwiek podziałów. Bryła nawy zwarta, prostopadłościenna, przykryta stromym dachem dwuspadowym, z nadwieszką nad szczytem zach. Wysokość całkowita (do kalenicy) ca 9.00 m., stosunek wysokości ścian do wysokości dachu jak ca 1:1. Przybudówka przykryta dachem analogicznym jak korpus nawowy; kalenicy przybudówki znajduje się nieco poniżej belki oczepowej zachodniej ściany nawy. Wysokość całkowita przybudówki ca 4.30 cm. Elewacje korpusu nawowego : zachodnia (szczytowa) zdominowana przez nadwieszki dachu

Wkładkę złożył: .....J. Jósewicz, marzec 1997.....

(imię, nazwisko, data)

BDZ Szczecin

c.d. załącznik nr 4

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Wzór ODZ 1995 r.

9

10

11

12

13

14

1. Miejscowość.....	C I E C M I E R Z	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	KAPLICA PROTEST., OB. KOŚCIOŁ RZYM.- KAT., FIL. PW ZWIASTOWANIA NMP	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)	t e k s t : c.d. rubryki nr 13, zdjęcia
2. Gmina.....	Karnice				
3. Województwo.....	szczecińskie				

c.d. rubryki nr 13

oraz przybudówkę. Elewacja ślepa (drzwi do nawy znajdują się w obrębie przybudówki), jedynie w partii szczytowej włąz na poddasze, przesunięty z osi symetrii ściany w kier. połudn., zamknięty deskową taflą, zawieszoną na pasowych zawiasach. Elewacja zach. przybudówki jednoosiowa, z centralnie umieszczonym dużym oknem w obrębie pola międzyryglowego. U góry w szczycie ~~zix~~ niewielki otwór wentylacyjny w formie równoramiennego krzyża. Elewacja połudn. 4-osiowa (czterookienna) asymetryczna. Okna umieszczone wysoko, bezpośrednio pod belką oczepową. Wielkość okien i rodzaj stolarki różnicowane. Nisko umieszczone, niewielkie okienko w pobliżu szczytu zach., doświetlające przestrzeń pod emporą, przeprute wtórnie. Połudn. elewacja przybudówki symetryczna jednoosiowa, z osią wyznaczoną przez otwór drzwiowy. Elewacja wschodnia dwuosiowa symetryczna. Osie określają dwa duże okna z drobnopodziałową stolarką, umieszczone bezpośrednio obok siebie, centralnie. Na belce oczepowej (wymienionej w 1934 r.) wycięte są dwie daty: od str. południowej 1604 (rok budowy kościoła) i od str. północnej 1934 (rok kapitalnego remontu). W szczytowej partii ściany dwa małe, okrągłe otwory wentylacyjne. Elewacja północna asymetryczna 5-osiowa z osiami wyznaczonymi przez 5 okien o różnorodnej formie, wielkości i stolarce; wspólną cechą otworów jest ich umieszczenie bezpośrednio pod oczepem - analogicznie jak w pozostałych elewacjach. W dolnej partii ściany, w 2-gim (licząc od zachodu) segmencie, małe okienko - analogiczne jak w ścianie połudn. Północna elewacja przybudówki ślepa. Wszystkie elewacje zarówno korpusu nawowego jak przybudówki są b. proste, surowe, pozbawione elementów dekoracyjnych. Wnętrze. Siatka konstrukcyjna ścian czytelna od strony wnętrza. Drewno szkieletu w kolorze brązowym (naturalne), jedynie w ścianach długich co drugi słup pomalowany olejno na ciemny brąz. Pola międzyryglowe gładko tynkowane i malowane na biało. Belki stropowe, miecze i powała brązowe. We wschodniej części nawy 10 cm betonowy podest, na nim współczesny stół liturgiczny. Empora drewniana, ustawiona przy zach. ścianie, wsparta na dwu słupach środkowych i dwu przyściennych. Słupy powiązane z podciągami empory krótkimi, pełnymi mieczami. Balustrada pełna, deskowa; deski malowane farbą olejną na jasny i ciemny brąz (co druga). Wcześniejszy wystrój balustrady (udokumentowany na karcie ewidencyjnej "zielonej" z 1962 r.) stanowiły pseudopłyciny przedzielone pilasterkami, obwiedzione skromnym ornamentem roślinnym w formie wici i wypełnione tekstami - zapewne Biblii. Wystrój malarski odnosił się do wieku XVIII-go i miał charakter ludowego baroku. Gotycki tryptyk "Tryumf Marii" przeniesiono w 1980 r. do katedry szczecińskiej; w jego miejsce przekazano w 1983 r. kopię, która ustawiona jest przy ścianie wschodniej, centralnie. W 1996 r. ukradziono część figur ze skrzydeł, szafy środkowej i predelli. Ambona ustawiona w narożniku N-E, renesansowa. Korpus na rzucie 7-boku z 4 ściankami, trójstrefowy, płycinowy, oparty na 6-bocznym słupie; pierwotny wystrój malarski ukryty pod warstwą jasnobrązowej farby olejnej. Stopa ze śladami marmoryzacji. Balustrada schodków pełna, dekorowana ornamentem roślinnym (wić) w technice temperowej. Ławki - po 8 w dwu rzędach - o prostej formie, malowane olejno analogicznie jak balustrada empory, przypuszcz. z 1 ćw. XX w. Dzwon o średn. 45 cm, XV-wieczny. Pozostałe elementy wyposażenia pozbawione walorów artystycznych i zabytkowych. Instalacja elektryczna i odgromowa.

Wkładkę założył: J. Józewicz, marzec 1997

(imię, nazwisko, data)

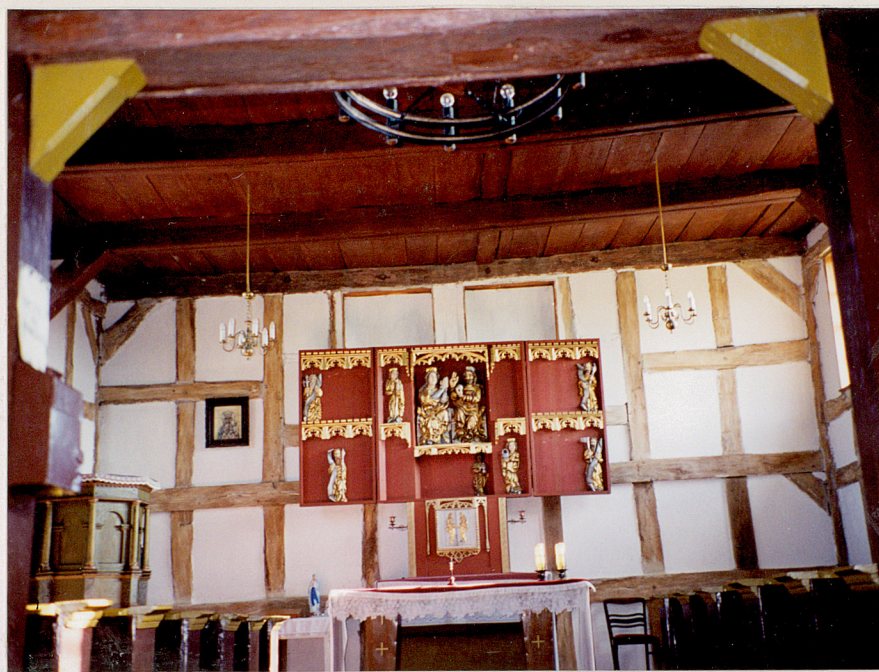
Miejsce przechowywania negatywów: BDZ Szczecin

Wzór ODZ 1995 r.

15

16

17

20

19

18

1. Miejscowość..... C I E C M I E R Z	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina..... Karnice	KAPLICA PROTEST., OB. KOŚCIOŁ RZYM.-	S p i s z d j ę ć
3. Województwo..... szczęcińskie	KAT., FIL., PW ZWIASTOWANIA NMP	

SPIS ZDJĘĆ KOLOROWYCH

1. Kościół w Ciećmierzu - widok od strony południowej.
2. Elewacja zachodnia (z przybudówką) i elewacja południowa.
3. Elewacja południowa.
4. Elewacja wschodnia.
5. Elewacja wschodnia (szczytowa) i elewacja północna.
6. Nadwieszka nad ścianą zachodnią, chroniąca dzwon.
7. Połączenia ciesielskie (narożnik połudn.-wschodni).
8. Belka oczepowa w ścianie wschodniej z datą budowy kościoła.
9. j.w. - z datą remontu kościoła.
10. Drzwi w południowej ścianie przybudówki.
11. Drzwi do przybudówki z widokiem na wnętrze przedsionka.
12. Drzwi między przedsionkiem a nawą - widok od zewnątrz.

13. Drzwi między przedsionkiem a nawą - widok od wnętrza nawy; widoczna dekoracja nadproża.
14. Stolarka okienna okna w elewacji południowej.
15. Miecze wspierające belki stropowe.
16. Wnętrze kościoła - widok w kierunku wschodnim.
17. Kopia gotyckiego tryptyku, wykonana w 1983 r. (po kradzieży części figur).
18. Wnętrze kościoła - widok w kierunku zachodnim.
19. Ambona.
20. Dekoracja malarska balustrady ambony.
21. Pomnik ofiar I wojny światowej na obrzeżu działki kościelnej.

SPIS ZDJĘĆ CZARNO-BIAŁYCH

1. Kościół w Ciećmierzu - widok od strony połudn.-zachodniej
2. j.w., widok od strony połudn.-wschodniej
3. Wnętrze - widok w kierunku ołtarza
4. j.w., widok w kierunku empyry

Wkładkę założył: **J. Jósewicz, marzec 1997.**
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: **BDZ Szczecin**

21

1

2

3

4